

Ebeveynlerin Dijital Ebeveynlik Yeterlilikleri: Sosyoekonomik Farklılıklar ve Teknoloji Deneyimi Bağlamında Bir İnceleme

Parents' Digital Parenting Efficacy: An Examination in the Context of Socio-Economic Differences and Technology Experiences

Salman AKAN¹

Sinan KESKİN²

Kübra ŞENER³

¹ Millî Eğitim Bakanlığı, Van, Türkiye

² Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü, Van, Türkiye

³ Millî Eğitim Bakanlığı, Ağrı, Türkiye

Öz

Ebeveynler; çocuklarına interneti ve teknolojiyi nasıl doğru kullanacakları ile ilgili bilgi verebilmeleri, yol gösterebilmeleri, onları sanal dünyadaki tehlikelerden koruyabilmek için belli yeterliklere sahip olmalıdır. Dijital ortamlarda çocukların çeşitli risklerden korunması ve o risklere karşı tedbirlerin alınması konusu ebeveynlerin sorumluluğunda olup dijital ebeveynlik kavramı ile açıklanmaktadır. Bu araştırmada teknoloji erişimi ve sosyoekonomik açılardan birbirinden farklı olan İstanbul ve Ağrı illerinde yaşayan velilerin dijital ebeveynlik yeterlilikleri incelenmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu iki lisenin velileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu 252 kadın ve 183 erkek olmak üzere 435 ebeveyninden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve ebeveynlerin dijital ebeveynlik yeterlilikleri ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde t-testi, ANOVA ve Spearman korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre velilerin sosyal medya kullanımları ve dijital ebeveynlik yeterlilikleri illere göre farklılaşmaktadır. Araştırma sonucunda kadın ve erkek velilerin benzer dijital ebeveynlik yeterliliğine sahip olduğu görülmüştür. İnternet kullanım deneyimi ile dijital ebeveynlik arasında Ağrı ilindeki veliler için bir ilişki gözlemlenirken İstanbul ilindeki veliler için anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Buna göre özellikle dezavantajlı bölgeler için teknoloji sahipliği, deneyim gibi faktörler dijital uçurumu her geçen gün daha fazla derinleştirdiği ileri sürülebilir. Ayrıca bu bölgelerdeki çocukların dijital ebeveynlikten daha fazla yoksun kaldıkları da söylenebilir. Özellikle ebeveynlerin teknoloji sahipliği ve kullanımının düşük olduğu bölgelerde; çocukların dijital okuryazarlık, iletişim ve güvenlik konularında okullar tarafından desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital güvenlik, Dijital iletişim, Dijital okuryazarlık, Dijital uçurum, Ebeveyn dijital yeterlilikleri

ABSTRACT

Parents need to have certain level of parenting efficacy to guide and protect their children from the dangers in the virtual world. The issue of protecting children from various risks and taking precautions in digital environments is the responsibility of parents and is explained with the concept of digital parenting. In this research, the aim is to examine the digital parenting efficacy of parents in two cities on both sides of the digital divide in Türkiye. The digital parenting efficacy of the parents living in İstanbul and Ağrı, which are different from each other in terms of education and socioeconomics, was examined. A correlational research model, one of the quantitative research methods, was used in the study. The study group consisted of the parents of the students at a high school in Ağrı and İstanbul. The study group included 435 parents, 252 women and 183 men. Research data were collected using the personal information form and the digital parenting self-efficacy scale. The data were analyzed using T-test, ANOVA, and Spearman's Rho correlation coefficient. According to the results, parents' social media use and digital parenting competencies differed between the provinces. Both female and male parents

Geliş Tarihi/Received 30.01.2022
Kabul Tarihi/Accepted 11.03.2024
Yayın Tarihi/Publication Date 30.06.2024

Sorumlu Yazar/Corresponding author:
Salman AKAN

E-mail: slmn.akan@gmail.com

Cite this article: Akan, S., Keskin, S., & Şener, K. (2024). Parents' digital parenting efficacy: An examination in the context of socio-economic differences and technology experiences. *Educational Academic Research*, 53, 40-54.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.

had similar digital competence. A significant relationship between internet use experience and digital parenting was observed among parents in Ağrı province, but this relationship was not significant for parents in Istanbul. Accordingly, factors such as technology ownership and experience deepen the digital divide day by day, especially in disadvantaged regions. Children in these regions were more deprived of digital parenting. It is suggested that schools should support children in digital literacy, communication, and security issues, especially in regions where parents' technology ownership and usage are low.

Keywords: Digital communication, Digital divide, Digital literacy, Digital security, Parent digital competencies

Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) gelişmeler hayatın birçok alanı gibi ebeveynlik kavramını da şekillendirmiştir (Hammer ve ark., 2021). Bu doğrultuda ebeveynlerin çocuklarına interneti ve teknolojiyi nasıl doğru kullanacakları ile ilgili bilgi verebilmeleri, yol gösterebilmeleri; onları sanal dünyadaki tehlikelerden koruyabilmeleri için belli yeterliliklere sahip olmaları gerekmektedir. Çocukların küçük yaştan itibaren dijital teknoloji ve internet erişimine sahip olmaları, bunları bilinçsiz ve kontrolsüz kullanmaları halinde karşılaşılabilecekleri sanal tehlikelere savunmasız yakalanmalarına neden olmaktadır. Bununla beraber çocuklar dijital teknolojiler ile tanıştıkları andan itibaren bu teknolojileri yaşlarına uygun olacak şekilde doğru kullanma, sanal tehditlerden korunabilme gibi durumlarda ebeveynlerinin rehberliklerine ihtiyaç duymaktadırlar (Yaman ve ark., 2019). Bu doğrultuda ebeveynlerin gerçek dünyada olduğu gibi sanal dünyada da çocuklarının davranışlarını izleyebilmeleri, çocukları ile birlikte sanal ortamlarda bulunmaları çocuklarının bu ortamlardaki yaşantılarından haberdar olmalarını ve gerekli durumlarda erken müdahale ve rehberlik etmelerini mümkün kılacaktır.

Dijital ortamlarda çocukların çeşitli risklerden korunması ve bu ortamlardaki risklere yönelik tedbirlerin alınması ebeveynlerin sorumluluğunda olup dijital ebeveynlik kavramı ile açıklanmaktadır (Yaman ve ark., 2019). Bu kavram dijital ebeveyn, internet ebeveyni, çevrimiçi ebeveyn gibi kavramlar ile de anılmaktadır. (Yurdakul ve ark., 2013). Ayrıca dijital ebeveynlik kavramı dijital vatandaşlık çerçevesinde değerlendirilmektedir (Yaman, 2020). Dijital vatandaşlık, teknolojiyi kullanırken temel kurallara uyacak doğrultuda hareket etmek olarak tanımlanabilir (Ribble & Bailey, 2007). Bununla birlikte çocuklarını dijital yaşama uyumlu bir biçimde yetiştirmek durumunda olan ebeveynlerin sahip olması gereken birtakım yeterlikler bulunmaktadır. Bu bağlamda ele alınan yeterlikler dijital ebeveyn kavramı ile ifade edilmektedir (Yaman ve ark., 2019). Dijital ebeveynlik yeterliliği az olan anne-babaların, yeterliliği fazla olan anne babalara oranla daha az internet kullandıkları; internet kullanımını konusunda

çocuklarını daha az yönlendirdikleri ve teşvik ettikleri bilinmektedir (Yaman ve ark., 2019). Benzer şekilde evde ebeveynlik görevi üstlenen aileler, öğrencilerin dijital medyaya yönelik inançlarını şekillendirmede önemli bir role sahiptir (Yurdakul ve ark., 2013). Bu durum öğrencilerin eğitim için teknoloji kullanımını yakından etkilemektedir. Bütün bunlardan yola çıkarak dijital ebeveynliğin incelenmesi çocukların doğru internet kullanımı ve buna bağlı olarak da akademik başarısı için önemli bir husustur denilebilir.

Dijital Yeterlilik

Ebeveynler, içinde bulunduğumuz dijital çağda çocuklarını teknolojilerden gelebilecek risklere karşı korumaya çalışmaktadırlar (Yaman ve ark., 2019). Çünkü ebeveynler çoğunlukla kendilerini çocuklarının hem gerçek hem de dijital yaşamının başlıca sorumluları olarak kabul ederler (Yaman ve ark., 2019). Bu nedenle çocuklarının dijital tecrübelerine kontrol edici, yasaklayıcı ya da takip edici durumlarla müdahale ederler (Álvarez ve ark., 2013; Kenley, 2011; Valcke, ve ark., 2010). Çocuklarını dijital hayata uyumlu olacak şekilde yetiştirmek ve onları oluşan dijital risklere karşı korumak isteyen ebeveynlerde olması gereken birtakım yeterlikler vardır. Dijital ebeveyn yeterliliği de bu yeterliliklerden birisidir (Yaman ve ark., 2019). Dijital yeterlilik, bilgi toplumundaki ucu bucağı gözükmeyen sorun ve zorlukların iyileştirilmesi için ihtiyaç duyulan duyuşsal, psikomotor ve bilişsel becerilerdir (Gallego-Arrufat ve ark., 2019). Bu beceriler hem ebeveynlerin dijital medyaya erişebilmesi ve kullanım düzeyini kapsamakta hem de çocuklarının dijital medyayı kullanımı konusundaki farkındalığı ve bu bağlamda sunduğu gözetimi ifade etmektedir (Fidan & Seferoğlu, 2020). Yaman ve arkadaşları (2019) ebeveynlerin sahip olması gereken dijital yeterlilik alanlarının dijital okuryazarlık, güvenlik ve iletişim olmak üzere üç kategoriden oluştuğunu ifade etmiştir. Sonraki başlıklarda dijital yeterlilik alanları detaylı olarak açıklanmıştır.

Dijital Okuryazarlık

Dijital okuryazarlık bilinçli bir şekilde dijital alanda doğru bilgiye ulaşma, bilgiyi üretme ve onu paylaşma olarak tanımlanmaktadır (Çubukçu & Bayzan, 2013). Yontar (2019) dijital okuryazarlığı sayısal teknolojiler yardımıyla bilgiye erişme, bilgiyi düzenleme, iletme, analiz etme, değerlendirme ve yorumlama olarak ifade etmiştir. Bilgiyi yorumlayabilmenin ve değerlendirebilmenin önemini vurgulayan Gilster (1997) ise dijital okuryazarlığı, bilgiyi önceki bilgilere ekleyerek anlama ve buna ek olarak bu bilgiyi bilgisayarın sunabileceği formatlarda değerlendirme yeteneği olarak tanımlamaktadır. Dijital okuryazarlık bilgiye erişme yeteneğiyle birlikte bilgiyi günlük hayatta uygun şekilde kullanma, edinilen bilgileri aktarma ve eleştirme gibi yeterlilikleri de kazandırır (Martin, 2008). Bu bağlamda dijital okuryazarlığın bilişsel etkinliklere hizmet ettiği, bunun yanı sıra dijital okuryazarlık sayesinde duyarlılığın arttığı da söylenebilir. Nitekim Kozan'ın (2019) yaptığı çalışmasında öğrencilerin dijital okuryazarlık seviyeleriyle siber zorbalık durumlarına ilişkin duyarlılıkları arasında pozitif bir korelasyon olduğu görülmüştür. Bu durum öğrencilerin dijital okuryazarlık seviyelerinin arttıkça siber zorbalığa eğilimlerinin azaldığını göstermiştir.

Dijital Güvenlik

Günümüzde çoğu insan için mobil cihazlar ve akıllı telefonlar günlük hayatlarının vazgeçilmez bir parçasıdır (Elçi & Sarı, 2016). İnternet teknolojilerinin eğitim, finans, ulaşım ve kamu hizmetleri gibi hayatın her alanında kullanımı bu dijital teknolojilerin güvenliği ile ilgili risklerin de önemini göstermektedir (Gallego-Arrufat ve ark., 2019). Bu risklere karşı bilgi güvenliğinin garanti altına alınması için alınan önlemler dijital güvenlik olarak adlandırılmaktadır (Ribble & Bailey, 2007). Dijital veri güvenliğine ilişkin risklerin artmasındaki önemli nedenlerden biri bireylerin bu konularda yeterli farkındalık düzeyine sahip olmamasıdır (Yılmaz ve ark., 2016). İngiltere'de yapılan bir çalışmada veri ihlallerinin %88'inin dışarıdan yapılan siber saldırılardan değil kişilerin bireysel hatalarından kaynaklandığı belirlenmiştir (Ingham, 2018). Bu çalışmada ayrıca sıklıkla yapılan hatalardan birinin, hassas kişisel verilerin e-posta veya diğer iletişim araçlarıyla yanlış alıcıya gönderilmesi olduğu ifade edilmiştir. Yine benzer biçimde bilgi iletişim teknolojilerinin çok hızlı gelişmesiyle birlikte çoğu sistem hassas kullanıcı verilerini daha fazla içermeye başlamış ve bu duruma paralel olarak sistemlerin güvenlik gereksinimleri hızlı bir şekilde artmıştır (Michota, 2013). Bu kapsamda dijital verilerin güvenliğinde risk oluşturan birçok maddeden söz edilebilir. Kamera sistemlerinin güvenliği, çevrimiçi alışveriş, dijital finans hizmetleri, elektronik iletişim, çevrimiçi işbirliği, donanımsal sorunlar, virüs yazılımları, erişim yetkilerinin kötüye kullanılması gibi durumlar bu

maddelere örnek olarak sayılabilir (Yılmaz ve ark., 2016).

İçinde bulunduğumuz dijital çağda özellikle kişisel bilgilerin bütünlüğünü, gizliliğini ve kullanılabilirliğini korumak bir zorunluluk teşkil etmektedir (Khando ve ark., 2021). Çubukçu ve arkadaşları (2013) dijital güvenliği, elektronik araçları kullanırken kullanıcıların kişisel bilgi güvenliklerini sağlamak amacıyla yazılım, donanım ve ağ teknolojilerinin güvenli ve bilinçli kullanımı olarak ifade etmiştir. Bilgilerin güvenliği için alınabilecek bireysel önlemlerle sanal dünyanın risk ve tehlikelerinden korunmak mümkün olabilir (Yılmaz ve ark., 2016). Alanyazın incelendiğinde bu sorunlara ilişkin alınması mümkün önlemlerden bazılarının güvenlik yazılımlarının güncel tutulması, lisanslı yazılımların tercih edilmesi, farklı web uygulamaları için farklı ve güçlü parolaların kullanılması, şüpheli e-posta eklerinin indirilmemesi, sosyal ağ paylaşımlarında kişisel verilerin paylaşılmaması, çevrimiçi alışveriş ve elektronik bankacılıkta kişisel bilgisayarların tercih edilmesi gibi durumlar örnek olarak verilebilir (Karakoç, 2011; Yavanoğlu ve ark., 2012; Yılmaz ve ark., 2016).

Dijital İletişim

Dijital yeterliliğin bir diğer alt bileşeni de dijital iletişimdir. Dijital iletişim kavramı bilgisayar ve internet teknolojilerinin iletişim aracı olarak kullanılması ile ortaya çıkmıştır. Ribble (2009) dijital iletişimi, dijital araçları kullanarak topluma katılma ve iletişim kurma olarak tanımlamıştır. Buna göre bireylerin çağa ayak uyum sağlayabilmeleri için dijital iletişimin sağlanması gerekmektedir. Bunun için de bireylerin akıllı telefon, tablet, bilgisayar gibi dijital cihazlarla internet teknolojilerini ve dijital ortamları kullanabilecek yeterliğe sahip olması önem teşkil etmektedir. Yaman ve arkadaşları (2019) dijital ebeveynlik yeterlilikleriyle ilgili gerçekleştirdikleri çalışmada ebeveynlerin dijital iletişimin yeterlilik göstergelerini dijital iletişim araçlarını kullanarak iletişim kurabilme ve çocuklarının dijital ortam paylaşımlarının farkında olma, paylaşımlarına değer verme olarak ifade etmişlerdir. Ebeveynlerin çocuklarını dijital ortamlarda doğru yönlendirmeleri, dijital dünyanın fırsatlarıyla tanıştıırken tehlikelerinden de koruyabilmeleri için bu yeterliliklere sahip olmaları önem arz etmektedir.

Dijital Uçurum

Dijital uçurum, sosyoekonomik düzeyleri birbirinden farklı olan ülkelerin ya da bireylerin bilgi iletişim teknolojilerini kullanma ve ona erişimde yaşanan eşitsizlik olarak tanımlanmaktadır (OECD, 2001: 5). Spectar (2000) dijital uçurumu, bir ülkedeki insan gruplarının internet, telefon, kablo, bilgisayar gibi BİT'e olan adaletsiz erişim olarak ifade etmiştir. Dijital uçurum; teknolojik okuryazarlık, teknolojinin üretken kullanımı ve erişimi gibi daha ileri toplumsal

sorunların da temelini oluşturmaktadır (Vie, 2007). Toplumda görülen dijital uçurum sosyal bir eşitsizlik olarak kendini göstermektedir (Zillien & Hargittai, 2009). Park ve arkadaşları (2015) bilgi ve iletişim teknolojilerindeki bu adaletsizliği bireyler ve toplum arasında sosyal uyumun oluşabilmesi için önemli bir engel olarak görmektedir. Aynı zamanda Birleşmiş Milletlere ve çoğu gözlemciye göre bilgi iletişim teknolojilerine asgari düzeyde bir erişimin temel insan hakkı (UN, 2012) olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla dijital uçurum ile bireylerin bilgi iletişim teknolojilerini kullanabilme yeterliliklerinin ötesinde halihazırda bu araçların erişilebilir olmasına özellikle işaret edildiği söylenebilir (Cullen, 2001).

Bu çalışmada aralarında dijital uçurumun olduğu düşünülen iki il olan İstanbul ve Ağrı illerinden veri toplanmıştır. Bu illerin seçimindeki temel sebep Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) istatistiklerine göre iki il arasında eğitim, ekonomi gibi alanlarda farklılıkların olmasıdır. Dijital uçurumun en temel kaynağının sosyo-ekonomik, coğrafi, eğitsel, geleneksel ve nesle (jenerasyon) bağlı faktörler olduğu söylenebilir (Cullen, 2001). Eastin ve arkadaşları (2015) dijital uçurumu (bölünme) tanımlarken farklılığın temel sebebinin sosyoekonomik düzeylerden kaynaklandığını ileri sürmüştür. Bilgi iletişim teknolojilerine erişim açısından dezavantajlı gruplar incelendiğinde düşük gelir, düşük okuryazarlık, yüksek işsizlik, kırsal ve izole bölgelerde yaşam gibi faktörlerin ön plana çıktığı görülmektedir (Cullen, 2001). Bu kapsamda Ağrı ve İstanbul illerinin bu temel göstergeler açısından ele alınabilmesi için TÜİK istatistikleri incelenmiştir. TÜİK 2020 verilerine göre bir hanede kalan ortalama kişi sayısı Ağrı ilinde 4,75, İstanbul ilinde ise 3,27 olarak belirlenmiştir. Buradan hareketle Ağrı ilinde hane halkı gelirinin daha fazla kişiye bölündüğü söylenebilir. Okuma yazma bilmeyenlerin sayısı yaklaşık olarak İstanbul'da %1,50 iken Ağrı'da %5,29'dur. Dijital ebeveynlik kapsamında değerlendirilebilecek olan BİT erişimi hakkında yorum yapmak için ise TÜİK 2018 istatistikleri incelenmiştir. Buna göre mobil telefon abone sayısının İstanbul'da 21.939.056 Ağrı'da 435.587 olduğu, geniş bantlı internet abone sayısının ise İstanbul'da 19.152.732; Ağrı'da 387.680 olduğu görülmüştür (BTK, 2019). Bu veriler nüfusa oranlandığında Ağrı'daki aboneliklerin İstanbul'dan oransal açıdan da daha az olduğu görülmektedir. Bu durumlardan yola çıkarak iki ilin eğitim, sosyoekonomik, teknoloji erişimi ve kullanım düzeyleri açısından birbirinden önemli ölçüde farklılaştığı söylenebilir.

Dijital teknolojilere erişim ve kullanım açısından aralarında fark olduğu çeşitli istatistiksel göstergeler ile ortaya konulan iki ildeki ebeveyn gruplarının bilgisayar sahipliği ve internet kullanımı, buna bağlı olarak da sosyal medya kullanım

durumunun değişiklik göstermesi beklenmektedir. Özsoy ve Atılğan (2018) çalışmalarında sosyoekonomik açıdan dezavantaja sahip bölgelerde bilgisayar ve internet kullanımının ve en nihayetinde dijitalleşme oranının (iletişim, erişim vb.) düşük olduğunu belirtmişlerdir. Cullen (2001) cinsiyet, yaşanılan bölge, okuryazarlık gibi demografik yapıların önemli bir dijital uçurum göstergesi olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmada da öncelikle sanal dünyadaki varlığın en bariz göstergesi olan sosyal medya kullanım durumu bölgeler açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Böylece TÜİK istatistiklerinde gözlenen dijital uçurumun araştırmada ele alınan örneklem grubuna ne ölçüde yansıdığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ardından çalışmanın temel değişkeni olan dijital ebeveynliğin yaşanılan bölgeye, internet kullanımı ve teknoloji sahipliği durumlarına göre farklılaşma durumu ele alınmıştır.

Problem Durumu

Bu araştırmanın amacı, sosyoekonomik ve teknoloji erişimi açısından birbirinden farklı olan iki ildeki velilerin dijital ebeveynlik yeterliliklerini incelemektir. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorular yanıtlanmaya çalışılmıştır:

1. Velilerin sosyal medya kullanım durumları buldukları illere göre farklılaşmakta mıdır?
2. Velilerin dijital ebeveynlik düzeyleri buldukları illere göre farklılaşmakta mıdır?
3. Velilerin dijital ebeveynlik düzeyleri cinsiyet, bilgisayar sahipliği ve internet kullanımı düzeyi değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları ve veri analizi süreçleri açıklanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. İlişkisel araştırma, birden fazla değişkenin birlikte değişimlerinin incelendiği bir araştırma yöntemidir (Fraenkel ve ark., 2012). Bu çalışmada bağımlı değişken olarak ele alınan dijital ebeveynlik yeterlilikleri yaşanılan il, cinsiyet, yaş, teknoloji sahipliği ve teknoloji kullanımı yapıları açısından irdelenmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim döneminde Ağrı ve İstanbul illerinde birer ortaöğretim kurumunda öğrenim gören öğrencilerin velileri oluşturmaktadır. Çalışma toplamda 448 velinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir (Tablo 1). Veri toplama araçlarını eksik veya hatalı bir şekilde yanıtlayan 13 veli çalışma grubundan çıkarılmış ve 252'si kadın 183'ü erkek olmak üzere toplamda

435 veliyle çalışma gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1.
Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	f	%
Cinsiyet	Kadın	252	57,9
	Erkek	183	42,1
Yaş	18-39 yaş	122	28
	40-49 yaş	248	57
	50 yaş ve üzeri	65	15
Yakınlık Durumu	Anne	245	56,3
	Baba	182	41,8
	Diğer	8	1,8

Tablo 1’de verilen katılımcı nitelikleri detaylı olarak incelendiğinde katılımcılarının 122’sinin 18-39 yaş aralığında, 248’inin 40-49 yaş aralığında, 65’inin ise 50 ve üzeri yaş grubunda olduğu görülmektedir. Ağrı’da yaşayan velilerin yaş ortalaması 43,63, İstanbul’da yaşayan velilerin yaş ortalaması ise 42,18 olduğu gözlenmiştir. Buna göre yaş açısından grupların denk olduğu söylenebilir. Veliler yakınlık durumuna göre incelendiğinde ise 245’ini anneler, 182’sini babalar, 8’ini de diğer (abi, abla, babaanne vb.) aile bireylerinden oluştuğu görülmüştür.

Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreci

Bu çalışmada iki veri toplama aracından faydalanılmıştır. Bunlardan birincisi katılımcılar hakkında demografik verilerin elde edildiği kişisel bilgi formudur. İkinci veri toplama aracı ise Yaman ve arkadaşları (2019) tarafından geliştirilen Ebeveynlerin Dijital Ebeveynlik Yeterlikleri Ölçeğidir. Üç boyuttan oluşan ölçek 5’li likert tipindedir. Ölçek boyutları dijital okuryazarlık, dijital güvenlik ve dijital iletişim olarak adlandırılmıştır. Ölçek toplam 38 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin geçerliliğine ilişkin kanıtlar Yaman ve arkadaşları (2019) tarafından ilgili makalede ayrıntılı olarak sunulmuştur. Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları birinci faktör için ,91, ikinci faktör için ,93 ve üçüncü faktör için ,82 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada kullanılan veri seti ile Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları yeniden hesaplanmış okuryazarlık boyutu için ,94, güvenlik boyutu için ,94 ve iletişim boyutu için ,87 değerleri elde edilmiştir. Buna göre bu veri toplama aracı ile elde edilen verilerin geçerli ve güvenilir olduğuna karar verilmiştir. Veri toplama araçları ve araştırma süreci Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü,

Sosyal ve Beşerî Bilimleri Yayın Etik Kurulu Başkanlığı tarafından incelenmiş ve 25.03.2021 tarih, 2021/05-28 numaralı kararı ile araştırmanın etik ve insan sağlığı açısından bir sakınca barındırmadığına karar verilmiştir.

Veri toplama süreci öncesinde katılımcılar çalışmanın amacı, katılımın gönüllülük esasına dayandığı ve istedikleri zaman çalışmadan ayrılacakları hakkında bilgilendirilmiştir. Katılımcıların dijital yeterlilikleri önceden bilinmediği için veri formları basılarak dağıtılmıştır. Veri toplama süreci 2020-2021 eğitim öğretim döneminde gerçekleştirilmiştir. Basılı halde gönüllü katılım formu ve veri toplama araçları öğrenciler aracılığı ile velilere ulaştırılmıştır. Katılımcılardan bu formları doldurmaları istenmiştir. Araştırmacılar tarafından öğrencilere teslim edilen 650 adet formdan 448 adeti araştırma sürecinde dolu olarak geri dönmüştür. Gönüllü olarak formları dolduran velilerden elde edilen veriler dijital ortama aktararak analiz süreçleri başlatılmıştır. Veriler İstanbul ve Ağrı illerinde eşzamanlı olarak toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama aracında yer alan her bir boyut için ortalama alınarak ilgili boyuta ilişkin faktör puanları hesaplanmıştır. Araştırma verilerinin dağılımını incelemek amacıyla grafikler ve çarpıklık/basıklık katsayıları incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde çarpıklık/basıklık katsayıları +/-1.5 aralığında olduğundan ve grafikler normal dağılım özellikleri barındırdığından verilerin analizinde öncelikle parametrik testler tercih edilmiştir. Ortalama karşılaştırmaları için t-testi ve ANOVA, değişkenler arası ilişkilerin incelenmesi amacıyla Spearman’s Rho korelasyon katsayısına başvurulmuştur.

İstatistiksel anlamlılık eşiği ,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırma sorularının yanıtlanması sürecinde elde edilen bulgular sırasıyla verilmiştir.

1. Velilerin Buldukları İllere Göre Sosyal Medya

Tablo 2.

Velilerin Sosyal Medya Kullanım Durumları

Değişkenler	İl	N	\bar{X}	SS	t	p
Facebook kullanımı	Ağrı	221	,98	1,59	-8,01	,00
	İstanbul	214	2,07	1,21		
Instagram kullanımı	Ağrı	221	,94	1,45	-10,53	,00
	İstanbul	214	2,31	1,25		
Twitter kullanımı	Ağrı	221	,25	,82	-13,47	,00
	İstanbul	214	1,24	,71		

Velilerin sosyal medya kullanımları en yaygın sosyal medya uygulamalarından Facebook, Instagram ve Twitter özelinde incelenmiştir. Tablo 2'ye göre velilerin Facebook kullanımları illere göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(432)} = -8,1, p < ,05$). İstanbul'da yaşayan velilerin Facebook kullanımları ($\bar{X}=2,07$), Ağrı'da yaşayan velilerin Facebook kullanımlarına ($\bar{X}= ,98$) göre daha yüksektir. Velilerin Instagram kullanımları illere göre anlamlı farklılık göstermektedir ($t_{(432)} = -10,53, p < ,05$). İstanbul'da yaşayan velilerin Instagram kullanımları ($\bar{X}=2,31$), Ağrı'da yaşayan velilerin Instagram kullanımlarına ($\bar{X}= ,94$) göre daha yüksektir. Son olarak velilerin Twitter kullanımlarının illere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu incelemenin sonucunda, İstanbul'da yaşayan velilerin Twitter kullanımlarının ($\bar{X}=1,24$), Ağrı'da yaşayan velilerin Twitter kullanımlarına

Kullanımlarının Karşılaştırılması

Bu çalışmada ilk olarak bireyin sanal ortamda bir kimlik yansımaları olan, başka bir deyişle sanal ortamda varlığın en temel göstergelerinden sosyal medya kullanım (Warburton, 2012) durumu incelenmiştir. Velilerin sosyal medya kullanım durumlarına ilişkin özet bulgular illere göre karşılaştırmalı olarak Tablo 2'de verilmiştir.

($\bar{X}=,25$) göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($t_{(428)} = -13,47, p < ,05$). Buna göre her üç sosyal medya uygulaması da İstanbul'daki veliler tarafından daha fazla kullanılmaktadır. Bu doğrultuda elde edilen bir diğer araştırma verisine göre İstanbul'da yaşayan veliler düşük sıklıkla da olsa en azından bir sosyal medya platformunu kullanıyorlarken, Ağrı ilindeki velilerin %48.88'i herhangi bir sosyal medya platformu kullanmamaktadırlar.

Velilerin Dijital Ebeveynlik Durumlarının İllere Göre İncelenmesi

Velilerin dijital ebeveynlik düzeylerinin alt boyutlar açısından illere göre karşılaştırılması amacıyla t-testine başvurulmuştur. Elde edilen bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Dijital Ebeveynliğin Alt Faktörlerine Göre İncelenmesi

Değişkenler	İl	n	\bar{X}	SS	T	p
Dijital Okuryazarlık	Ağrı	221	3,02	1,22	-1,84	,066
	İstanbul	214	3,23	1,14		
Dijital Güvenlik	Ağrı	221	3,80	1,20	-2,86	,004
	İstanbul	214	4,10	,96		
Dijital İletişim	Ağrı	221	2,61	1,30	-6,53	,000
	İstanbul	214	3,37	1,11		

Dijital ebeveynliğin üç alt boyutu olan dijital okuryazarlık, dijital güvenlik ve dijital iletişim boyutlarında illere göre

farklılığın bulunup bulunmadığı sırasıyla incelenmiştir. Tablo 3'e göre dijital okuryazarlık boyutunda İstanbul'da yaşayan

velilerin dijital okuryazarlık düzeyleri ($\bar{X}=3,23$), Ağrı'da yaşayan velilerin dijital okuryazarlık düzeylerine ($\bar{X}=3,02$) göre daha yüksektir. Bu farkın anlamlılığı t-testi ile test edilmiş ve dijital okuryazarlık boyutunda illere göre bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($t_{(433)}=-1,84, p > ,05$).

Dijital ebeveynliğin ikinci alt boyutu olan dijital güvenlik açısından illere göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t_{(433)}=-2,86, p < ,05$). İstanbul'da yaşayan veliler ($\bar{X}=4,10$) dijital güvenlik boyutunda, Ağrı'da yaşayan velilerden ($\bar{X}=3,80$) anlamlı bir şekilde daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.

Son olarak dijital iletişim açısından velilerin illere göre karşılaştırılması sonucunda anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($t_{(433)}=-6,53, p < ,05$). İstanbul'da yaşayan velilerin dijital iletişim düzeyleri ($\bar{X}=3,37$), Ağrı'da yaşayan velilerin dijital iletişim düzeylerine ($\bar{X}=2,61$) göre daha yüksektir. Hesaplanan t değerleri ve ortalama farkları incelendiğinde en önemli farklılığın da dijital iletişim boyutunda olduğu gözlenmektedir.

Dijital Ebeveynliğin Çeşitli Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi

Velilerin dijital ebeveynliğinin cinsiyet, bilgisayar sahipliği ve internet kullanım deneyimi değişkenlerine göre incelenmesinde ANOVA ve Spearman'ın rho katsayısına başvurulmuştur. Elde edilen bulgular aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Dijital Ebeveynliğin Cinsiyete Göre İncelenmesi

Velilerin dijital ebeveynlik düzeylerinin hem cinsiyet hem de illere göre karşılaştırılması amacıyla öncelikle veri setinde bir yapay (dummy) değişken kodlanmış ardından veriler tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Varyansların homojenliğinin incelenmesi için yapılan Levene istatistikleri sonuçlarına göre verilerin homojen dağılmadığına karar verilmiştir ($p < ,05$). Bu durumda varyans analizi sonuçları Welch F istatistiğine göre hesaplanıp Tablo 4'te verilmiştir. Homojen bir varyans dağılımı olmadığı için gruplar arası karşılaştırmalar için post-hoc testlerinden Games-Howell testi tercih edilmiştir.

Tablo 4.

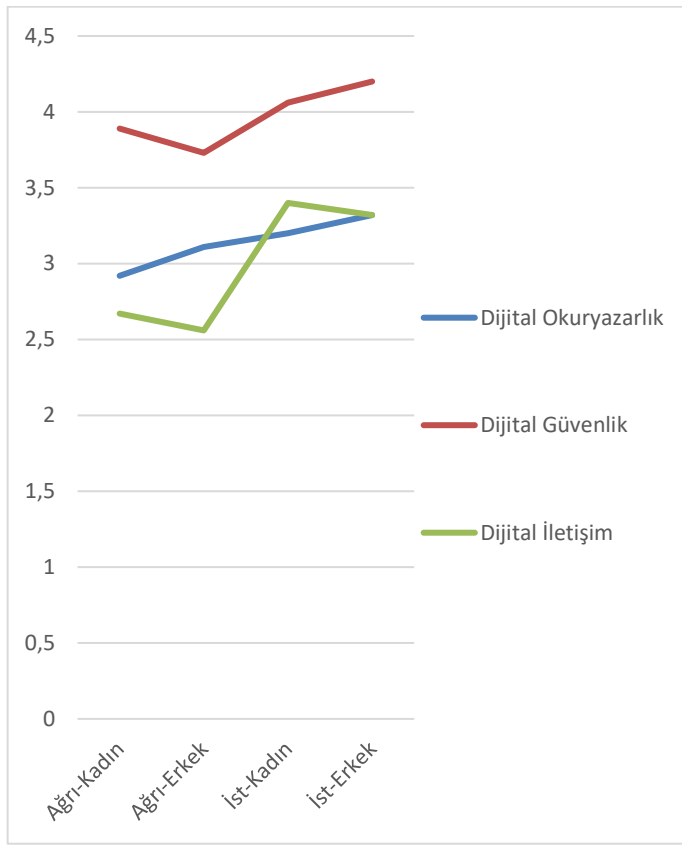
Dijital Ebeveynliğin Velilerin Cinsiyetine Göre İncelenmesi

İl	Ağrı				İstanbul				Welch F _(3,431)	Anlamlı farklılık
	Kadın ^a		Erkek ^b		Kadın ^c		Erkek ^d			
Ölçümler	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
Dijital Okuryazarlık	2,92	1,23	3,11	1,21	3,20	1,22	3,32	,95	1,92	
Dijital Güvenlik	3,89	1,10	3,73	2,29	4,06	1,05	4,20	,76	3,78*	b-d
Dijital İletişim	2,67	1,39	2,56	1,23	3,40	,93	3,32	,99	14,69*	a-c a-d b-c b-d

* $p < ,01$

Tablo 4'te verilen bulgulara göre dijital okuryazarlık boyutunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p > ,05$). Dijital güvenlik faktöründe ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F(3,431)=3,78, p < ,01$). Games-Howell testi sonuçlarına göre İstanbul'da yaşayan erkekler dijital güvenlik boyutunda Ağrı'da yaşayan erkeklere kıyasen daha yüksek bir ortalama puana sahiptir ($p < ,01$).

Bir diğer alt faktör olan dijital iletişim boyutunda da benzer şekilde gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F(3,431)=14,69, p < ,01$). Games-Howell testi sonuçlarına göre Ağrı'da yaşayan kadınlar ile İstanbul'da yaşayan her iki grup arasında ve Ağrı'da yaşayan erkekler ile İstanbul'da yaşayan her iki grup arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Bu farklılık İstanbul'da yaşayan bireylerin lehine gerçekleşmiştir. Gruplar arası farklılıkların daha iyi bir şekilde gözlemlenebilmesi için gruplara ilişkin ortalamalara dayalı oluşturulan profil grafiği Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1.

Dijital Ebeveynliğin İl ve Cinsiyete Göre Oluşturulmuş Profil Grafiği

Şekil 1 incelendiğinde dijital okuryazarlık yapısının tüm çalışma grubu için görece homojen olduğu söylenebilir. Gruplar arasında en yüksek farklılık ise dijital iletişim boyutunda gerçekleşmiştir. Bu fark Ağrı ilindeki kadın ve erkeklerin İstanbul'dakilere kıyasen önemli ölçüde dijital ebeveynlik boyutunda düşük olduğunu göstermektedir. Ağrı ili için dijital ebeveynlik boyutlarının dijital güvenlik, okuryazarlık ve dijital iletişim şeklinde sıralandığı görülmektedir. İstanbul ili için ise sıralama dijital güvenlik, iletişim ve okuryazarlık şeklinde gerçekleşmiştir.

Dijital Ebeveynliğin Bilgisayar Sahipliğine Göre İncelenmesi

Bu araştırma problemine ise velilerin bilgisayar sahibi olma durumlarının ve buldukları illerin dijital ebeveynlik düzeylerinde bir farklılık oluşturup oluşturmadığı araştırılmıştır. Bir önceki araştırma problemine benzer şekilde iki adet bağımsız değişkenin bir arada incelenebilmesi adına bir yapay değişken kodlanmış ve ardından veriler tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edilmiştir. Varyansların homojenliğinin test edilmesi amacıyla gerçekleştirilen Levene istatistikleri incelenmiş ve verilerin homojen dağılmadığına karar verilmiştir ($p < ,05$). Buna göre varyans analizi sonuçları Welch F istatistiğine dayalı olarak hesaplanmış ve Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Dijital Ebeveynliğin Velilerin Bilgisayara Sahip Olma Durumuna Göre İncelenmesi

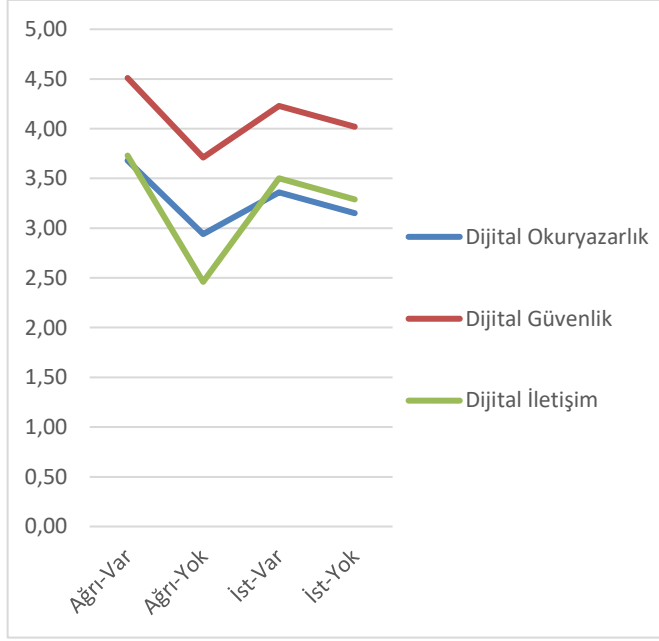
İl	Ağrı				İstanbul				Welch F _(3,431)	Anlamlı farklılık
	Bilgisayar	Var ^a	Yok ^b	Yok ^c	Var ^c	Yok ^d	Yok ^d	Yok ^d		
Ölçümler	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
Dijital Okuryazarlık	3,68	,91	2,94	1,23	3,36	10,81	3,15	1,18	3,29*	a-b b-c
Dijital Güvenlik	4,51	,61	3,71	1,23	4,23	,74	4,02	1,08	11,43*	a-b a-d b-c
Dijital İletişim	3,73	1,01	2,46	1,27	3,50	,93	3,29	1,22	25,66*	b-a b-c b-d

* $p < ,01$

Tablo 5'te verilen bulgular incelendiğinde dijital okuryazarlık boyutunda gruplar arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu görülmektedir ($F_{(3,431)}=3,29$, $p < ,01$). Games-Howell testi sonuçlarına göre Ağrı'da bulunan velilerden bilgisayara sahip olanlarla olmayanlar arasında ve Ağrı'da olup bilgisayarı olmayan velilerle İstanbul'da yaşayıp bilgisayarı olan veliler arasında dijital okuryazarlık düzeyleri açısından anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Dijital güvenlik boyutunda da benzer şekilde gruplar arasından anlamlı bir farklılık

gözlenmiştir ($F_{(3,431)}=11,43$, $p < ,01$). Games-Howell testi sonuçlarına göre Ağrı'da yaşayan velilerden bilgisayarı olanlarla olmayanlar arasında, Ağrı'da yaşayıp bilgisayarı olanlarla İstanbul'da yaşayıp bilgisayarı olmayanlar arasında ve Ağrı'da yaşayıp bilgisayarı olmayanlarla İstanbul'da yaşayıp bilgisayarı olanlar arasında anlamlı fark bulunduğu görülmüştür. Son olarak dijital iletişim boyutunda da gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($F_{(3,431)}=25,66$, $p < ,01$). Games-Howell testi sonuçlarına göre

Ağrı'da yaşayıp bilgisayarı olmayanlar ile diğer tüm gruplar arasında anlamlı bir farklılık gözlenmektedir. Gruplar arası farklılıkların daha iyi bir şekilde gözlemlenebilmesi için ortalamalara dayalı oluşturulan profil grafiği Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2.

Dijital Ebeveynliğin İl ve Bilgisayar Sahipliğine Göre Oluşturulmuş Profil Grafiği

Şekil 2 incelendiğinde her üç boyutta da önemli farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Bu durum ortalamaların iki faktörlü olarak karşılaştırılmasının önemini göstermektedir. Gruplar arasında en yüksek farklılık dijital iletişim boyutunda gerçekleşmiştir. Bu fark Ağrı ilinde bilgisayar sahibi olmayan ebeveynlerin dijital iletişim boyutunda diğer tüm gruplardan daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Önceki araştırma sorularından elde edilen bulgular Ağrı ilindeki velilerin dijital ebeveynlik açısından genellikle dezavantajlı olduğunu göstermekteydi. Ancak Şekil 2 incelendiğinde Ağrı'da bilgisayara sahip olan ebeveynlerin üç faktörde de diğer gruplardan daha yüksek ortalamalara sahip olduğunu görülmektedir. Games-Howell testi sonuçlarına göre de bu farkın bazı karşılaştırmalarda anlamlı olduğu dikkati çekmektedir.

Velilerin İnternet Kullanım Düzeylerine Göre Dijital Ebeveynlik Düzeyinin İncelenmesi

Bu araştırmanın son araştırma problemine ise velilerin internet kullanım deneyimleri dijital ebeveynlik düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Velilerin internet kullanım deneyimlerini gösteren değişken sıralı (ordinal) veri türünde olduğundan veriler Spearman korelasyon katsayısı hesaplanarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 6'da özetlenmiştir.

Tablo 6.

Velilerin İnternet Kullanım Düzeylerine Göre Dijital Ebeveynlik Düzeyinin İncelenmesi

	İl	Dijital Okuryazarlık	Dijital Güvenlik	Dijital İletişim
İnternet Kullanım Deneyimi	Genel	,158*	,165*	,236*
	İstanbul	,083	,069	,121
	Ağrı	,222*	,218**	,278*

* $p < ,01$

Tüm veri seti üzerinden gerçekleştirilen genel korelasyon analizi sonucunda velilerin internet kullanım süreleri ile dijital ebeveynlik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir ($p < ,05$). İller özelinde gerçekleştirilen korelasyon analizi sonuçlarına göre İstanbul ilinden elde edilen veriler için değişkenler arasında anlamlı bir ilişki gözlenmez iken ($p > ,05$) Ağrı ilinden elde edilen verilere göre değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu belirlenmiştir ($p < ,05$). İlişki katsayıları incelendiğinde ise bu ilişkilerin orta düzeye yakın olduğu söylenebilir. İnternet kullanım deneyimi ile en yüksek ilişkili faktör ($r = ,28$) dijital iletişim olmuştur.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma kapsamında birbirinden eğitim ve sosyoekonomik göstergelere göre farklı düzeylerde olan İstanbul ve Ağrı illerinde yaşayan velilerin dijital ebeveynlik yeterlikleri incelenmiştir. Bu bağlamda öncelikle bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim açısından bu iller arasındaki farklılığın bir diğer değişle dijital uçurumun ortaya konulması amaçlanmıştır. Dijital uçurum bireylerin günlük aktivitelerinde dijital teknolojilere erişememesi ve onu kullanamaması olarak değerlendirilmektedir (Cullen, 2001).

Bireyler dijital dünyada sosyal medya ortamlarını kullanarak birer sanal kimlik oluşturmaktadır (Warburton, 2012). Bu

doğrultuda çalışmada sanal dünyalardaki varlığın en bariz göstergesi olan sosyal medya kullanım durumu araştırılmıştır. TUIK istatistiklerine dayalı olarak sosyoekonomik ve eğitsel açıdan bölgeler arasında gözlenen farklılığın bu araştırmanın sonucunda ebeveynlerin sosyal medya kullanım düzeyleri ile paralellik gösterdiği gözlenmiştir. Ağrı ilindeki velilerin neredeyse yarısı herhangi bir sosyal medya uygulamasını kullanmamaktadır. Özdiç (2014) yaptığı çalışmada sosyoekonomik düzeyi rahat ve yüksek olan veli kitlesinin internet ve sosyal medya kullanımının daha fazla olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda sosyal medya kullanımında oluşan farkın Ağrı ilinde yaşayan velilerin kısıtlı internet erişiminden kaynaklandığı söylenebilir. Sanal topluluklar sayesinde toplumlar arasındaki sınırların bir anlamda kalkacağı düşünülmektedir. Hatta dünya çapında web teknolojilerinin yaygınlaştığı ilk zamanlarda internetin toplumlar arasındaki ayrımı ve eşitsizliği azaltacağına inanılmaktaydı. Bu argümanlar teknolojiye erişimi olan topluluklar için kısmen kabul edilebilir. Ancak dünya genelinde hala teknolojiye yeterli erişimi olmayan topluluklar söz konusudur. Teknolojiye erişemeyecek kadar dezavantajlı topluluklar için uçurumun daha da derinleştiği söylenebilir (Chen, 2016). Sosyal medya, kişilerin arkadaşlarıyla sosyal ağları kullanarak içerik paylaşımı yaptıkları ve bireyler arasındaki iletişime olanak sağlayan bir çeşit web uygulamasıdır (Aksu, 2013). Bununla beraber alternatif bir iletişim aracı olarak görülen sosyal medyanın yaygınlaşması için dijital ortamlar ve teknolojik altyapı gerekmektedir (Bozkurt, 2018). Bu durumun Ağrı ilinde sosyal medyanın kullanımının düşük olma sebeplerinden biri olabileceği düşünülmektedir. Buna dayanarak Ağrı ilinde bu imkânların ve benzer erişim olanaklarının İstanbul iline göre daha kısıtlı olduğu, bu sebeple iki il arasında bir dijital uçurumun ortaya çıktığından söz edilebilir.

Araştırmada ikinci olarak da velilerin dijital ebeveynlikleri illere göre karşılaştırılmış ve dijital güvenlik ile iletişim boyutlarında İstanbul ili lehine bir farklılığın gözlemlendiği belirlenmiştir. Ağrı ilinin en dezavantajlı olduğu yapı ise dijital iletişim olmuştur. Buna göre dijital uçurumun en çok iletişim boyutunda ebeveynleri etkilediği söylenebilir. Yaman ve arkadaşlarına (2019) göre dijital ebeveynlik düzeyleri farklı sosyoekonomik değişkenlerden etkilenmektedir. Bu durum İstanbul ve Ağrı ilinde yaşayan velilerin dijital iletişim düzeyleri arasındaki farkın en temel sebeplerinden biri olarak gösterilebilir. Özetle Ağrı ilindeki ebeveynlerin dijital iletişim araçlarını kullanarak iletişim kurabilme ve çocuklarının dijital ortam paylaşımlarının farkında olmada, paylaşımlarına değer vermede görece yetersiz oldukları söylenebilir. Düşük sosyoekonomik

çevrede bulunan ebeveynler, dijital yeterliliğin çocukların başarısı için daha düşük algılanan önemi ve sınırlı dijital becerileri nedeniyle dijital ebeveynliği daha az önemsemektedirler (Huang ve ark., 2018). Ayrıca bu durumun Ağrı ilinde yaşayan velilerin teknolojik olanaklarının kısıtlı olmasından kaynaklanabileceği düşünülmüş, sonraki araştırma probleminde bu durum ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bir diğer öne çıkan sonuç ise ebeveynlerin genel olarak dijital güvenlik konusunda öz yeterliklerinin yüksek olmasıdır. Dijital güvenlik kendini ve başkalarını dijital ortamda korumayı amaçlayan dijital etik, ticaret, erişim, sağlık gibi dijital vatandaşlık becerilerini kapsayan bir yapıdır (Ribble, 2015; Yaman ve ark., 2019). Fidan ve Seferoğlu'na göre (2020) çocukların dijital ortamda güvenliğinin sağlanması dijital ebeveynlik konusunda öne çıkan yaklaşımlardan biridir. Bir diğer ifade ile veliler kısıtlama, kontrol etme, birlikte kullanım, izleme gibi farklı stratejiler ile çocuklarını dijital ortamın zararlarından korumaya yönelik bir çaba içerisindedirler.

Araştırmada üçüncü olarak dijital ebeveynlik demografik yapılarından cinsiyet, bilgisayar sahipliği ve internet kullanım deneyimi değişkenlerine göre incelenmiştir. Dijital ebeveynlik düzeylerinin hem cinsiyet hem de illere göre karşılaştırılmasının sonucunda dijital güvenlik ve iletişim boyutlarında gruplar arasında farklılıklar bulunmuştur. Dijital iletişim boyutunda ise Ağrı ilindeki veliler İstanbul ilindeki velilere göre daha düşük öz yeterliliğe sahip olduğu görülmüştür. İl içinde cinsiyetlere göre karşılaştırmalar yapıldığında ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Dijital uçurum konusunda yapılan ilk araştırmalar teknolojiye erişim açısından kadınların dezavantajlı olduklarını ifade etmekteydi (Cullen, 2001). Benzer şekilde Huang ve arkadaşları (2018) özellikle dezavantajlı topluluklarda cinsiyet eşitsizliğinin dijital ebeveynliğe önemli ölçüde yansıdığını ifade etseler de mevcut araştırma sonucunda hem kadın hem de erkek velilerin benzer dijital yeterliliğe sahip olduğu görülmüştür. Ebeveynin cinsiyeti ebeveynlik rolü açısından ele alındığında kadınların (anne rolündeki), çocuklarının dijital etkinliklerini takip etme bakımından ebeveyn olan diğer aile bireylerinden daha sıkı bir tutuma sahip oldukları bilinmektedir (Anderson, 2016). Türkiye'de toplum yapısında da benzer şekilde annelerin diğer aile bireylerine göre çocuk yetiştirme, çocuk bakımı ve çocukla ilgilenme konusunda daha fazla sorumluluk aldığı bilinmektedir (Manap & Durmuş, 2021). Bu durumun kadınların dijital ebeveynlik rollerine olumlu olarak yansıdığı söylenebilir.

Velilerin dijital ebeveynlik yeterlikleri bilgisayara sahip olma durumu ve yaşadıkları iller ele alınarak incelendiğinde gruplar arasında farklılıklar gözlenmiştir. Bilgisayar sahibi

olan velilerin olmayanlara göre dijital ebeveynlik düzeyleri Ağrı ili için her üç boyutta da daha yüksek iken bu durum İstanbul'daki veliler için geçerli olmamıştır. Ağrı ilinde bilgisayar sahibi olmayan velilerin ebeveynlik öz yeterlikleri tüm gruplardan anlamlı bir şekilde düşüktür. Buna göre bu grubun dijital uçurum açısından en dezavantajlı grup olduğu söylenebilir. Çocuğun dijital gelişiminde ebeveynin bilgisayar sahibi olmasının katkısı yadsınamaz derecede önemli görülmektedir (Valcke ve ark., 2010: 455). Valce ve arkadaşları (2010) ebeveynin bilgisayar teknolojisine sahipliği sayesinde çocuğuna internet kullanım kurallarını anlatabildiğini, çocukla beraber internette gezinim yapabildiğini ve onu dijital risk ile tehlikelerden korumak için çeşitli önlemler alabildiğini (ebeveyn denetim yazılımları kurma gibi) belirtmişlerdir. Dijital ebeveynlikte kullanılan etkili stratejilerden biri de birlikte teknoloji kullanımınıdır (Fidan & Seferoğlu, 2020). Teknolojiye sahip olmayan ebeveynler aynı zamanda bu tür etkili stratejilerden mahrum kalmaktadır. Bu sebeplerle teknoloji sahipliğiyle paralel olarak bilgi iletişim teknolojilerine erişim ve bunu kullanabilme becerisi günümüzde oldukça önemli bir durum olarak görülmektedir. Nitekim Özsoy ve Atılğan (2018) çalışmalarında bilgi iletişim teknolojilerine olan erişimin toplumsal farklılıkları etkilediğini ve bu etkinin çoğunlukla olumlu olduğunu savunmuşlardır.

Son olarak velilerin internet kullanım deneyimleri ile dijital ebeveynlikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. İnternet kullanım deneyimi ile dijital ebeveynliğin alt boyutları arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişkinin bulunduğu gözlenmiştir. Alanyazındaki bazı araştırmalar da dijital ebeveynliğin teknoloji okuryazarlığı ve dijital ortamlarının kullanımı ile ilişkili olduğunu ifade etmektedir (Cabello-Hutt, ve ark., 2018; Lim, 2016). Ancak bu analizler iller özelinde tekrarlandığında İstanbul ilindeki ebeveynlerin internet deneyimleri ile ebeveynlik öz yeterlikleri arasındaki ilişkilerin anlamlı olmadığı dikkat çekmektedir. Özetle dijital uçurum açısından dezavantajlı bölgedeki bireyler arasında deneyim sahibi olan bireylerin daha yüksek yeterliliğe sahip olduğu söylenebilir. Huang ve arkadaşları (2018) araştırmalarında düşük sosyoekonomik statüdeki ebeveynlerin dijital ebeveynlik öz-yeterliği üzerinde erişim olanakları gibi sosyoekonomik yapıların önemli ölçüde etkisinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Lou ve arkadaşları (2010) ise internet okuryazarlığı düşük olan ebeveynlerin çocukları üzerinde daha kontrollü davranışlarını ifade etmişlerdir. Bu araştırmada da benzer şekilde internet kullanım deneyimi ile dijital ebeveynlik alt boyutları arasında teknoloji aşinalığı daha fazla olan İstanbul ilindeki ebeveynler için anlamlı bir ilişki söz konusu değilken, Ağrı ilinde internet kullanım deneyimi ile dijital ebeveynlik arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Buna göre deneyimin içinde bulunan

sosyoekonomik çevreye göre etkisinin farklılaştığı söylenebilir.

Öneriler

Ebeveynlerin içinde buldukları sosyo-ekonomik çevre onların teknolojiye erişimi ve kullanımı konusunda belirleyici bir role sahiptir. Ebeveynlerin içinde bulunduğumuz teknoloji çağında çocuklarını yetiştirirken belli bir dijital yeterliliğe sahip olmaları gerekmektedir. Nitekim bu araştırma bulguları dijital uçurum açısından dezavantajlı bölgede bulunan ve teknoloji erişimi olmayan ebeveynlerin en düşük düzeyde yeterliliğe sahip olduğunu göstermektedir. Bu konuda yetersiz olan ve teknolojiye şu ana kadar erişmemiş/erişmemiş ebeveynlerin teknolojiye erişimlerinin kolaylaştırılması önerilmektedir. Benzer şekilde bu çalışmada veliler dijital yeterliliğin alt faktörlerinden dijital güvenlik konusunda öz-yeterli olduklarını ifade etmişlerdir. Ancak bu durumun dijital güvenlik bilgisi dâhilinde bir yeterlilik durumu olup olmadığı bilinmemektedir. Ayrıca diğer iki alt faktör olan dijital iletişim ve dijital okuryazarlık konusunda öz-yeterlik puanlarının orta düzey olduğu görülmüştür. Bu sebeple velilere dijital güvenlik, iletişim ve okuryazarlık konularında alan uzmanlarınca bilgilendirme çalışmaları yapılabilir, eğitim ve destek sunulabilir. Teknoloji sahipliği, deneyim gibi faktörler özellikle dijital uçurum açısından dezavantajlı gruplar üzerinde daha etkilidir. Bu nedenle ebeveynlerin dijital yeterlilik açısından yetersiz olduğu, ebeveynlerin eksik kaldığı yeterlilikler çerçevesinde öğrencilere okul tarafından daha fazla destek sunulması gerektiği aşikardır.

Bu çalışmada gelişmişlik düzeyi farklı olan iki bölgeden örneklem alınarak yürütülmüş ve teknoloji kullanımı ve ebeveynlik yeterlilikleri açısından farklılıklar gözlenmiştir. Gelecekte farklı göstergeler temel alınarak çeşitli bölgelerden katılımcılarla ebeveynlerin dijital yeterlik durumlarının ortaya konması, farklı öğretim kademelerindeki ebeveynlerin çalışmaya dahil edilmesi önerilmektedir. Böylece süreçte etkili olan faktörler daha açık bir şekilde ortaya konulabilecektir.

Teşekkür: Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Recep KARATAŞ veri toplama sürecinde araştırmacılara destek olmuştur. Kendisine teşekkür ederiz.

Etik Komite Onayı: Etik kurul onayı Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yerel Etik Kurulu'ndan (Tarih: 25.03.2021, Sayı: 2021-5/28) alınmıştır.

Katılımcı Onamı: Bu çalışmaya katılan lise öğrencilerinin velilerinden yazılı onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir-S.A., S.K.; Tasarım-S.A., S.K., K.Ş.; Denetleme-SK; Kaynaklar- S.A., S.K., K.Ş.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi-K.Ş.;

Analiz ve/ veya Yorum- S.A., S.K., K.Ş.; Literatür Taraması- S.A., S.K., K.Ş.; Yazıyı Yazan- S.A., S.K., K.Ş.; Eleştirel İnceleme-S.K.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazarlar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was obtained from Van Yüzüncü Yıl University Local Ethics Committee (Date: 25.03.2021, Number: 2021-5/28)

Informed Consent: Written informed consent was obtained from the parents who participated in this study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept - S.A., S.K.; Design- S.A., S.K., K.Ş.; Supervision-S.K.; Resources- S.A., S.K., K.Ş.; Data Collection and/or Processing-K.Ş.; Analysis and/or Interpretation-S.A., S.K., K.Ş.; Literature Search- S.A., S.K., K.Ş.; Writing Manuscript- S.A., S.K., K.Ş.; Critical Review-S.K.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Aksu, S. (2013). Lüks markaların sosyal medya kullanımı: Facebook üzerine bir inceleme (Tez No. 344791) [Yüksek Lisans tezi, Anadolu Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Álvarez, M., Torres, A., Rodríguez, E., Padilla, S. & Rodrigo, M. J. (2013). Attitudes and parenting dimensions in parents' regulation of internet use by primary and secondary school children. *Computers & Education*, 67, 69-78. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2013.03.005>
- Anderson, M. (2016). *Parents, teens and digital monitoring*. Pew Internet & American Life Project. Retrieved 14 January 2022, from <https://www.pewresearch.org/internet/2016/01/07/parents-teens-and-digital-monitoring/>
- Bozkurt, Ö. (2018). Sosyal medya ve kültürel yansımaları. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(14), 406-417.
- BTK. (2019). Elektronik haberleşme sektörüne ilişkin il bazında istatistik bülteni 2019. Retrieved May, 12, 2021, from <https://www.btk.gov.tr/uploads/pages/yillik-il-istatistikleri/elektronik-haberlesme-sektorune-iliskin-il-bazinda-yillik-istatistik-bulteni-2019-v2.pdf>
- Cabello-Hutt, T., Cabello, P., & Claro, M. (2018). Online opportunities and risks for children and adolescents: The role of digital skills, age, gender and parental mediation in Brazil. *New Media & Society*, 20(7), 2411-2431. <https://doi.org/10.1177/1461444817724168>
- Chen, G. M. (2016). From Digital Divide to Empowerment. *The Routledge Companion to Media and Race*. Taylor & Francis.
- Cullen, R. (2001). Addressing the digital divide. *Online information review*, 25(5), 311-320.
- Çubukcu, A., & Bayzan, Ş. (2013). Türkiye'de dijital vatandaşlık algısı ve bu algıyı internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile artırma yöntemleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 5, 148-174.
- Eastin, M. S., Cicchirillo, V., & Mabry, A. (2015). Extending the digital divide conversation: Examining the knowledge gap through media expectancies. *Journal of broadcasting & electronic media*, 59(3), 416-437. <https://doi.org/10.1080/08838151.2015.1054994>
- Elçi, A. C., & Sarı, M. (2016). Digital citizenship in the information technology and software course: A scale development study [Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinde dijital vatandaşlık: Bir ölçek geliştirme çalışması]. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3602. <https://doi.org/10.14687/jhs.v13i2.3838>
- Fidan, A., & Seferoğlu, S. S. (2020). Online environments and digital parenting: an investigation of approaches, problems, and recommended solutions. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 9(2), 352-372. <https://doi.org/10.14686/buefad.664141>
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill.
- Gallego-Arrufat, M.-J., Torres-Hernández, N., & Pessoa, T. (2019). Competence of future teachers in the digital security area. *Comunicar*, 27(61), 57-67. <https://doi.org/10.3916/C61-2019-05>
- Gilster, P. (1997). *Digital literacy*. Wiley.
- Hammer, M., Scheiter, K., & Stürmer, K. (2021). New technology, new role of parents: How parents' beliefs and behavior affect students' digital media self-efficacy. *Computers in Human Behavior*, 116, 106642. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106642>
- Huang, G., Li, X., Chen, W., & Straubhaar, J. D. (2018). Fall-behind parents? The influential factors on digital parenting self-efficacy in disadvantaged communities. *American behavioral scientist*, 62(9), 1186-1206. <https://doi.org/10.1177/0002764218773820>
- Ingham, L. (2018). 88% of UK data breaches caused by human error, not cyberattacks. *The Verdict Magazine*. Retrieved August 18, 2021, from <https://www.verdict.co.uk/uk-data-breaches-human-error/>.
- Karakoç, M. (2011). Bilişim suçlarına genel bakış, bilişim suçlarını önleme çalışmaları ve güvenli internet kullanımı. *Suç ve Önleme Sempozyumu*, Bursa.
- Kenley, H. (2011). *Cyber bullying no more: Parenting a high tech generation*. USA: Loving Healing Press.
- Khando, K., Gao, S., Islam, S. M., & Salman, A. (2021). Enhancing employees information security awareness in private and public organisations: A systematic literature review. *Computers & Security*, 106, 102267. <https://doi.org/10.1016/j.cose.2021.102267>
- Kozan, M., & Özek, M. B. (2019). Böte bölümü öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri ve siber zorbalığa ilişkin duyarlılıklarının incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(1), 107-120. <https://doi.org/10.18069/firsbed.538657>
- Lim, S. S. (2016). Through the tablet glass: Transcendent parenting in an era of mobile media and cloud computing. *Journal of Children and Media*, 10(1), 21-29. <https://doi.org/10.1080/17482798.2015.1121896>

- Lou, S. J., Shih, R. C., Liu, H. T., Guo, Y. C. ve Tseng, K. H. (2010). The influences of the sixth graders' parents' internet literacy and parenting style on internet parenting. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 9(4), 173-184.
- Manap, A., & Durmuş, E. (2021). Dijital ebeveynlik farkındalığının çeşitli değişkenler, aile içi roller ve çocukta internet bağımlılığı açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 141-156. <https://doi.org/10.19160/ijer.837749>
- Martin, A. (2008). *Digital Literacy and the Digital Society*. C. Lankshear, M. Knobel (Ed.), in *Digital Literacies: Concepts, Policies and Practices (151- 174)*. New York: Peter Lang.
- Michota, A. (2013). Digital security concerns and threats facing women entrepreneurs. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 2(1), 7. <https://doi.org/10.1186/2192-5372-2-7>
- OECD (2001) *Understanding Digital Divide*, OECD Publications, Paris.
- Özdiñç, T. (2014). Okul öncesi eğitimde aile katılımında sosyal medya kullanımı: Bir durum çalışması (Tez No. 383893) [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özsoy, D., & Atılgan, S. S. (2018). Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki 0-8 yaş grubu çocukların internet kullanımı ve bu kapsamda ebeveyn arabuluculuğu: Nitel bir araştırma. *Selçuk İletişim*, 11(2), 96-125. <https://doi.org/10.18094/josc.415323>
- Park, S.R., Choi, D.Y., & Hong, P. (2015). Club convergence and factors of digital divide across countries. *Technological & Social Change*, 96, 92-100. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2015.02.011>
- Ribble, M. (2009). *Raising a digital child: A digital citizenship handbook for parents*. (p. 213). Washington: ISTE.
- Ribble, M. (2015). *Digital citizenship in schools: Nine elements all students should know*. USA: ISTE (International Society for Technology in Education).
- Ribble, M., & Bailey, G. (2007). *Digital citizenships in schools*. Washington: ISTE.
- Spectar, J. (2000). Bridging the global divide: frameworks for access and the world wireless web, *North Carolina Journal of International Law and Commercial Regulation*, 26 1), 57.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2020). Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. Retrieved February, 21, 2021, from [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679)
- United Nations (2012). *The promotion, protection and enjoyment of human rights on the internet*. Document A/HRC/20/L.13. New York, NY: United Nations General Assembly.
- Warburton, S. (Ed.). (2012). *Digital identity and social media*. IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-4666-1915-9>
- Valcke, M., Bonte, S., De Wever, B. & Rots, I. (2010). Internet parenting styles and the impact on internet use of primary school children. *Computers & Education*, 55(2), 454-464. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2010.02.009>
- Vie, S. (2008). Digital divide 2.0: "Generation M" and online social networking sites in the composition classroom. *Computers and Composition*, 25(1), 9-23. <https://doi.org/10.1016/j.compcom.2007.09.004>
- Yaman, F. (2020). İletişim ve iş birliği: dijital ortamlarda vatandaşlık, etik ve kimlik yönetimi. Çebi, A. (Ed.), *Dijital yeterlik: Dijital çağda dönüşüm yolculuğu (59-64. Ss.)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yaman, F., Dönmez, O., Akbulut, Y., Yurdakul, I. K., Çoklar, A. N., & Guyer, T. (2019). Ebeveynlerin dijital ebeveynlik yeterliklerinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 44(199). <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.7897>
- Yavanoğlu, U., Sağiroğlu, Ş. & Çolak, İ. (2012). Sosyal ağlarda bilgi güvenliği tehditleri ve alınması gereken önlemler. *Politeknik Dergisi*, 15(1), 15-27. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/385621>
- Yılmaz, E., Şahin, Y. L., & Akbulut, Y. (2016). Öğretmenlerin dijital veri güvenliği farkındalığı. *Sakarya University Journal of Education*, 6(2), 26. <https://doi.org/10.19126/suje.29650>
- Yontar, A. (2019). Öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 815-824. <https://doi.org/10.16916/aded.593579>
- Yurdakul, I. K., Dönmez, O., Yaman, F., & Odabaşı, H. F. (2013). Dijital ebeveynlik ve değişen roller 1. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(4), 883-896.
- Zillien, N, & Hargittai, E. (2009). Digital distinction: Status-specific types of internet usage. *Social Science Quarterly*, 90(2), 274-291. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6237.2009.00617.x>

Extended Abstract

Purpose

Parents need to have certain level of parenting efficacy to guide and protect children from the dangers in the virtual world. Parents' awareness of their children's cyber behaviors and coexist in virtual environments will enable them to be aware of their children's cyber life and to intervene early when necessary. The issue of protecting children from various risks and taking precautions in digital environments is the responsibility of parents and is explained with the concept of digital parenting (Yaman et al., 2019). Parents' efficacy in this regard are discussed in three categories: digital literacy, digital security, and digital communication. In this research, it is aimed to examine the digital parenting efficacy of parents in two cities at both sides of the digital divide in Türkiye. In this study, data were collected from two provinces, Istanbul and Ağrı, which are considered to have a digital divide between them. The main source of the digital divide is socio-economic, geographical, educational, traditional, and generational factors (Cullen, 2001). The main reason for the selection of these provinces was that there were differences between the two provinces in areas such as education and socioeconomics according to the Turkish Statistical Institute (TUIK) statistics.

Method

In this study, the digital parenting efficacy of the parents living in the provinces of Istanbul and Ağrı, which are different from each other in terms of education and socioeconomics, was examined. A correlational research model, one of the quantitative research methods, was used in the study. Correlational research is a research method in which relationships among two or more variables variable are examined (Fraenkel et al., 2012). The study group consisted of the parents of the students at a high school in Ağrı and Istanbul in the second semester of the 2020-2021 academic year. The study group included 435 parents, 252 women and 183 men. Research data were collected using the personal information form and the digital parenting self-efficacy scale. The data were analyzed using T-test, ANOVA, and Spearman's Rho correlation coefficient.

Results and Discussion

This study was carried out with parents in the provinces of Istanbul and Ağrı, which were thought to have a digital divide between them. Parents in Ağrı were living in a region that was significantly weak in terms of ICT access and economic indicators, according to the national statistics (BTK, 2019; TUIK, 2020).

In this study, first, parents' usage of social media was examined. Because individuals create virtual identities by using social media environments in the digital world (Warburton, 2012). Thus, the existence of an identity of parents in the virtual world was examined. As a result of the research, it was observed that the socioeconomic and educational differences observed in the two provinces were also reflected in the use of social media. Özding (2014) stated in his research that the parent group with a comfortable and high socioeconomic level used the internet and social media more. Digital environments and technological infrastructure are required for the diffusion of social media, which is seen as an alternative communication tool (Bozkurt, 2018). Considering the parents' access to technology in Ağrı, it was thought that this could be one of the reasons for the lower usage of social media.

Secondly, the digital parenting efficacy of the parents was compared according to the provinces. A difference was observed in favor of Istanbul in the dimensions of digital security and digital communication. The most disadvantaged structure of Ağrı province was digital communication. Accordingly, the digital divide mostly affects parents in terms of communication. According to Yaman et al. (2019), digital parenting levels were affected by different socioeconomic variables.

Thirdly, digital parenting was examined according to gender, computer ownership and internet usage experience variables. Although Huang et al. (2018) stated that especially in disadvantaged communities gender inequality significantly affected digital parenting, as a result of the current research both female and male parents had similar digital competence. When the digital parenting efficacy was examined according to computer ownership, differences were observed between the groups. Parenting efficacy of those who did not own a computer in Ağrı was significantly lower than all groups. Accordingly, this group was the most disadvantaged group in terms of the digital divide. The contribution of the parent to own a computer in the digital development of the child is seen as undeniably important (Valcke et al., 2010). The findings obtained confirmed this situation. Valcke et al. (2010) stated that, thanks to the ownership of computer technology, the parent can explain the internet usage

rules to their child, browse the internet with the child, and take various measures (such as installing parental control software) to protect him or her from digital risks and dangers. One of the most effective strategies used in digital parenting is the use of technology together (Fidan & Seferoğlu, 2020). Technology-less parents are also deprived of such effective strategies. For these reasons, technology ownership and the ability to access and use information and communication technologies are very important today.

Finally, the relationship between parents' internet usage experiences and their digital parenting was examined. It was observed that there was a low level of positive correlation between internet usage experience and sub-dimensions of digital parenting. When the analyzes were repeated for the provinces, it was noteworthy that the relationships between the internet experiences of parents in Istanbul and their parenting efficacy were not significant. Huang et al. (2018) revealed in their research that socioeconomic structures such as access opportunities have a significant effect on digital parenting efficacy of low socioeconomic status parents. Accordingly, the effect of the digital experiences differed according to the socioeconomic levels.

Suggestions

Parents need to have a certain digital competence while raising their children in the technology age. It is recommended that parents who were insufficient in this regard and who have not had access to technology so far, should be brought together with technology. In addition, it was observed that parents had moderate efficacy, especially in digital communication and literacy dimensions. From here, education and support can be offered to parents by field experts on digital communication and digital literacy. According to results factors such as technology ownership and experience deepen the digital divide day by day, especially in disadvantaged regions. Children in these regions were more deprived of digital parenting. It is suggested that schools should support children in digital literacy, communication, and security issues, especially in regions where parents' technology ownership and usage are low.